

Sygn. akt V CSK 408/16

POSTANOWIENIE

Dnia 27 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa I. Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko J. S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 grudnia 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 4 grudnia 2015 r., sygn. akt V ACa (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 7.200 (siedem tysięcy dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ §2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, iż wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa. Zagadnienie ma cechować się istotnością, czyli być doniosłe z uwagi na rangę zawierającego się w nim problemu prawnego oraz jego znaczenie wykraczające poza potrzeby rozstrzygnięcia sprawy, w której wniesiono skargę (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Zdaniem skarżącej w niniejszej sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do pytania, czy w przypadku czynności prawnych dokonywanych przed 30 stycznia 2015 r. jednoosobowo przez prokurenta, któremu została udzielona tzw. prokura łączna niewłaściwa, które w świetle powszechnego

przed 30 stycznia 2015 r. poglądu doktryny i orzecznictwa były nieważne (względnie obarczone bezskutecznością zawieszoną), czynności takie należy w dalszym ciągu uważać za nieważne, choć w świetle uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 30 stycznia 2015 r. wydanej w sprawie III CZP 34/14, obecnie takie czynności należałoby uważać za ważne.

Zagadnienie prawne sformułowane przez skarżącą nie spełnia wyżej określonych w judykaturze Sądu Najwyższego wymogów. Przede wszystkim nie pozostaje ono w bezpośrednim związku z rozstrzygnięciem sprawy, w której wniesiono skargę. Z podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, którą Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.) wynika, iż wiedzę i akceptację stosowania między pozwanym, a faktorantem praktyki obniżek cen towaru i jego zwrotu, prowadzącą do obniżenia wysokości wierzytelności przelanej posiadał i wyrażał nie tylko prokurent powódki P.G. ale również prezes zarządu powódki W. B.. Stanowisko to, Sady obu instancji wyprowadziły z całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym praktyki postępowania skarżącej, którą oceniły, jako akceptację przyjętego sposobu współpracy między faktorantem (cedentem), a pozwanym, w postaci stosowania obniżek cen towaru i jego zwrotu, a w konsekwencji zgody na zmianę i rozwiązanie umowy, co do towaru przekazanego pozwanemu przez faktora (k. 489 - 492, 495, 590 - 592). Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania czyni natomiast niezgodne z podstawą faktyczną rozstrzygnięcia założenie, iż prokurent, działał bez zgody i wiedzy powódki i na tej tezie buduje prezentowane zagadnienie prawne, co pozostaje w sprzeczności z zasadą związania Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym podstawą faktyczną rozstrzygnięcia.

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżący przedstawiając, jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinien wykazać kwalifikowany

charakter tego naruszenia (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Oczywistej zasadności skargi skarżąca upatrywała, w przyjęciu przez Sąd drugiej instancji, iż czynności prokurenta, dokonywane bez zgody członka zarządu są ważne, w sytuacji, gdy uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2015 r. wydana w sprawie III CZP 34/14, w świetle jej motywów powinna obowiązywać *pro futuro*.

Skonfrontowanie rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona, we wskazanym wyżej rozumieniu tego pojęcia. W przedstawionym uzasadnieniu wniosku brak jest takich argumentów, które wskazywałyby na rażące naruszenie prawa w ustalonym przez sąd drugiej instancji i wiążącym Sąd Najwyższy stanie faktycznym. Skarżąca po raz kolejny nie uwzględnia, iż w świetle podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, nie tylko prokurent, ale również powódka akceptowała zasady współpracy między faktorantem, a pozwanym. Zarzuty, z którymi skarżąca wiąże oczywistą zasadność skargi, czyni jednocześnie przedmiotem zagadnień prawnych. Tymczasem, nie jest możliwe jednoczesne wykazywanie, że w sprawie istnieje zagadnienie prawne dotyczące wykładni określonych przepisów prawa i że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest oczywiście uzasadniona. Albo jest tak, że wykładnia danych przepisów jest prosta i w związku z tym, ich naruszenie jest oczywiste, albo tak, że wykładnia ta rodzi istotne zagadnienie prawne, wobec czego naruszenie przepisów nie może być oczywiste (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, niepubl. i z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, niepubl.). Trudno również upatrywać oczywistego naruszenia prawa w zagadnieniach, które stały się przedmiotem poważnych kontrowersji orzeczniczych i doktrynalnych, co skutkowało podjęciem przez Sąd Najwyższy uchwały w składzie poszerzonym, w sprawie III CZP 34/14.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ oraz § 10 ust 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).